

## Závěry Rady o přístupu EU k nucenému vysídlení a rozvoji

1. Na celém světě je v důsledku konfliktů, násilí a porušování lidských práv nuceně vysídleno více než 60 milionů lidí – uprchlíků a vnitřně vysídlených osob. V kontextu celosvětové uprchlické krize a migrační krize, kterými je zasažena i Evropa, je tato otázka pro Radu velkým zdrojem znepokojení. Další výzvy v tomto ohledu představují změna klimatu, přírodní i člověkem způsobené katastrofy, jakož i nedostatek příležitostí v oblasti rozvoje a otázky lidské bezpečnosti. Rada připomíná, že v celosvětovém měřítku žije 86 % všech uprchlíků v rozvíjejících se regionech a 25 % nalezlo útočiště v zemích, které patří do skupiny nejméně rozvinutých zemí. Rada opakuje, že je odhodlána usilovat o mírová řešení konfliktů a trvalá a důstojná řešení situace uprchlíků a vnitřně vysídlených osob, včetně bezpečného dobrovolného návratu, a rovněž znovu poukazuje na význam prevence a budování kapacit, které jsou základními prvky odolnosti.

2. Rada připomíná své závěry ze dne 19. července 2013 o dialogu na vysoké úrovni o migraci a rozvoji a upevňování vazby mezi rozvojem a migrací[1] konaném v roce 2013, jakož i své závěry o migraci v rámci rozvojové spolupráce EU[2], přijaté v prosinci roku 2014, ve kterých vyzývá k vypracování „soudržného a koordinovaného rozvojového přístupu k otázkám uprchlíků a vnitřně vysídlených osob a zajištění odpovídajících reakcí, pokud jde o financování“. Tato výzva znovu zazněla i na zasedání Rady konaném dne 26. května 2015.

3. Rada zdůrazňuje, že při řešení situací dlouhodobého vysídlení je nezbytné přijmout naléhavá a rozhodná politická opatření, a proto vítá sdělení Komise nazvané „Důstojný život: místo závislosti soběstačnost. Násilné vysídlování a rozvoj“.

4. Rada uznává, že nucené vysídlení má závažný dopad nejen na vysídlené osoby a jejich rodiny, ale rovněž na hostitelské země a komunity. Humanitární systém nemůže sám o sobě řešit rostoucí a měnící se potřeby nuceně vysídlených osob i zemí a komunit, které jim poskytují útočiště, zejména vzhledem ke skutečnosti, že stále více krizí je dlouhodobé povahy. Nucené vysídlení je politickou, lidskoprávní, bezpečnostní, rozvojovou i ekonomickou výzvou, se kterou jsou spojeny převaděčství, obchodování s lidmi a vykořisťování. Při jejím řešení je třeba vycházet z potřeb a opírat se o přístup založený na právech zahrnující všechna lidská práva a využívat dlouhodobou podporu rozvoje, do níž jsou automaticky zapojeni příslušní rozvojoví aktéři, včetně místních, a to pokud možno již od počáteční fáze a po celou dobu trvání krize, čímž se koordinovaným a soudržným způsobem doplní humanitární přístup, přičemž celý proces by měl být podpořen politickým dialogem. Cílem by měla být snaha o nalezení udržitelných globálních a lokálních řešení situace vysídlených osob tím, že se budou řešit základní příčiny jejich nuceného vysídlení a bude se předcházet tomu, aby získalo dlouhodobý charakter, v zájmu zlepšení jejich životních podmínek a posunu od závislosti na pomoci k soběstačnosti. Hostitelským zemím a komunitám je třeba na druhé straně poskytovat odpovídající a trvalou podporu a současně maximalizovat přínos, který mohou představovat vysídlené osoby. Prostřednictvím posílené strategické a operativní vazby mezi rozvojovým a humanitárním přístupem je třeba usilovat o vytvoření rámce pro širší partnerství, ježlepší ochranu a vytvoří trvalé sociální a ekonomické příležitosti, včetně vzdělávání na všech úrovních, pro nuceně vysídlené osoby a jejich hostitelské komunity, při současném zohlednění priorit, finanční situace a potřeb zemí a komunit, které nuceně vysídleným osobám poskytují útočiště.

### Soudržný přístup k nucenému vysídlení zohledňující rozvoj

5. Rada vítá přístup a hlavní zásady, které uznávají potenciál uprchlíků a vnitřně vysídlených osob z hlediska jejich aktivního podílu a účasti na ekonomickém a společenském životě v hostitelských zemích a komunitách do doby, než se mohou bezpečně vrátit. Rada je toho názoru, že vlády hostitelských zemí by měly být podporovány v přijímání a provádění vnitrostátních právních systémů a politik, které jsou v souladu s mezinárodními standardy a vedou k soběstačnosti vysídlených osob a v důsledku toho k zachování jejich práv a lidské důstojnosti. EU bude spolupracovat s vládami a místními orgány hostitelských zemí při postupném provádění plánů a politik zaměřených na sociálně-ekonomické začlenění nuceně vysídlených osob, a to v rámci místních i celostátních plánů rozvoje. V tomto ohledu má zásadní význam přístup na trhy práce a přístup ke vzdělávání a službám. Základem uvedených činností by měla být partnerství se všemi rozvojovými aktéry, včetně diaspor. Pro poskytování tolik potřebných služeb a pracovních, obchodních a investičních příležitostí nuceně vysídleným osobám i jejich hostitelským komunitám má zásadní význam zapojení místní občanské společnosti a soukromého sektoru, například prostřednictvím partnerství veřejného a soukromého sektoru. Toto úsilí by mělo být založeno na solidaritě, odpovědnosti na místní úrovni, na udržitelnosti a respektování lidských práv

a mělo by vycházet z konkrétních ekonomických a sociálních ukazatelů, které dokládají veškeré dopady a aspekty související s poskytováním útočiště uprchlíkům a vnitřně vysídleným osobám.

6. Rada je odhodlána komplexním způsobem systematicky zahrnovat nuceně vysídlené osoby a jejich hostitelské komunity do procesu navrhování, plánování a provádění opatření v oblasti mezinárodní spolupráce a pomoci a vyzývá EU a její členské státy, jakož i mezinárodní aktéry, aby tak také učinily. Opatření na podporu udržitelných řešení musí vycházet z daného kontextu a musí reagovat na zvláštní potřeby a zranitelné stránky nuceně vysídlených osob i nad rámec právního postavení. Pravidlem by mělo být včasné zapojení a úzká koordinace politických a rozvojových aktérů již na začátku krize, čímž se zajistí doplnění opatření humanitárních subjektů zaměřených na mimořádné situace a bezprostřední obnovu a návaznost na ně, a to při plném dodržování mezinárodního humanitárního práva, uprchlického práva a práva v oblasti lidských práv. Tato činnost je v souladu se závazkem, že „nikdo nezůstane opomenut“, který je zakotven v Agendě pro udržitelný rozvoj 2030, neboť je posíleno postavení nejzranitelnějších osob, včetně uprchlíků a vnitřně vysídlených osob. Zvláštní pozornost by měla být věnována ženám, mladým lidem a dětem, jakož i zranitelným skupinám, včetně osob se zdravotním postižením. V tomto ohledu má z hlediska dlouhodobé perspektivy zásadní význam vzdělávání.

7. Rada uznává, že spolehlivé důkazy a společná posouzení rozvojové a humanitární situace, důvěryhodné údaje a komplexní analýzy uprchlických a migračních toků, včetně dopadů na hostitelské komunity, mají pro vytváření politik založených na důkazech a zaměřených na výsledky klíčový význam. Aby bylo v tomto ohledu dosaženo zlepšení, budou útvary Komise a členské státy spolupracovat se všemi příslušnými aktéry.

8. Účelem soudržnějšího přístupu je posílit vhodnost, účinnost a nákladovou efektivnost pomoci EU poskytované v situacích dlouhodobého vysídlení a zároveň koordinovaným způsobem doplňovat humanitární pomoc za účelem reakce na naléhavé a střednědobé potřeby, uplatňovat rozvojové přístupy, které zahrnují dlouhodobější perspektivy a zachovávají lidskou důstojnost a podporují soběstačnost vysídlených osob, jakož i odolnost hostitelských komunit i zemí, s tím, že základem humanitární pomoci je plné respektování humanitárních zásad.

## **Další kroky a následný postup**

9. Rada bere na vědomí, že jsou v rámci Evropského programu pro migraci rozvíjeny nové důležité programové nástroje a nástroje financování, které propojují bezprostřední pomoc se střednědobou a dlouhodobou podporou, a to jak pro vysídlené osoby, tak i hostitelské země a komunity. Mezi tyto nástroje patří mimo jiné zvláštní svěřenské fondy EU, nástroj pro uprchlíky v Turecku, očekávané dohody s hostitelskými zeměmi, například s Jordánskem a Libanonem, a regionální programy rozvoje a ochrany na Blízkém východě, v oblasti Afrického rohu a v severní Africe. V této souvislosti Rada se zájmem očekává nadcházející přezkumy, včetně přezkumů finančních nástrojů, s cílem nasměrovat programy EU tak, aby se lépe a vhodným způsobem řešily základní příčiny a zlepšily dlouhodobé vyhlídky hostitelských komunit, uprchlíků, vnitřně vysídlených osob i osob, které se dobrovolně navrátí. Za tímto účelem Rada vyzývá útvary Komise a ESVČ, aby při provádění příslušných programů posílily spolupráci s partnerskými zeměmi v souladu s mezinárodními dohodami.

10. EU je odhodlána poskytnout politický rámec, jenž zajistí účinnější, adresnější a důstojnou odpověď na globální nucené vysídlování a maximalizuje dopad pomoci EU pro uprchlíky a vnitřně vysídlené osoby v souladu s Evropským programem pro migraci, přičemž zvláštní důraz bude kladen na situace dlouhodobého vysídlení, jelikož představují dlouhodobou výzvu v oblasti rozvoje. Prioritou by měl být boj proti násilí páchanému na ženách. Toto úsilí by mělo navazovat na kroky, které již podnikají hostitelské země, mezinárodní organizace a organizace občanské společnosti v zájmu zajištění integrovaného souboru opatření v oblasti vzdělávání, základních služeb, obživy, důstojných pracovních příležitostí, nástrojů soukromého sektoru a obchodu a se zvláštním zaměřením na ochranu, zejména dětí, a plnou účast vysídlených osob, přičemž zvláštní pozornost je třeba věnovat nejzranitelnějším skupinám. K tomu bude zapotřebí značného úsilí ze strany EU a plné spolupráce dotčených zemí, avšak tyto předpoklady mohou EU a členské státy – rovněž s podporou mezinárodních finančních institucí včetně Evropské investiční banky – pomoci vytvořit prostřednictvím inovativní a účinné rozvojové spolupráce, hospodářské pomoci a investic do infrastruktury a podniků, spolu s politickým dialogem a opatřeními.

11. Rada vítá Světový humanitární summit, který se uskuteční v květnu 2016 pod vedením OSN, včetně „Agendy pro lidstvo“, předložené ve zprávě generálního tajemníka OSN, a zasedání Valného shromáždění OSN na vysoké úrovni věnované problematice uprchlíků a migrantů, které se uskuteční v září 2016, jakožto příležitost k tomu, aby se političtí, rozvojoví a humanitární aktéři v rámci obecnějšího migračního programu zavázali k soudržnějšímu a ucelenějšímu globálnímu přístupu k nucenému vysídlování.

12. Rada vyzývá útvary Komise, ESVČ a členské státy, aby prováděly nový politický rámec v oblasti nuceného vysídlování tím, že přijmou nezbytná politická, právní a finanční opatření, jakož i opatření v kontextu příslušných politik, a aby podnikly konkrétní kroky a návazná opatření zaměřená na výsledky. Rada rovněž vyzývá útvary Komise a ESVČ, aby ji počínaje rokem 2016 pravidelně informovaly o přijatých opatřeních a aktuálním stavu provádění a aby podporovaly větší zapojení zúčastněných subjektů.

---

[1] dokument 12415/13.

[2] dokument 16901/14.

**Press office - General Secretariat of the Council of the EU**

Rue de la Loi 175 - B-1048 BRUSSELS - Tel.: +32 (0)2 281 6319

[press@consilium.europa.eu](mailto:press@consilium.europa.eu) - [www.consilium.europa.eu/press](http://www.consilium.europa.eu/press)